

Srijeda, 28 Prosinac 2022

UTJECAJ PROJEKTA GORNJI HORIZONTI NA PODRUČJE DUBROVAČKO – NERETVANSKE ŽUPANIJE (IV)

Đuro Capor: HE Dubrovnik II predstaviti će se kao spasonosno rješenje, a ona će isušiti Neretvu

Opasnost za Neretvu dolazi i iz Plata

Foto: Davor Mladošić

Piše: Nikolina Metković

Već godinama, još dok je bio član Građanske inicijative Srđ je naš, a danas kao gradski vijećnik stranke Srđ je Grad u Gradskom vijeću Grada Dubrovnika, Đuro Capor upozorava na loše strane projekta Gornji horizonti jer, naglašava, ozbiljna istraživanja o utjecaju prevođenja sliva Neretve u sliv Trebišnjice, nikada nisu provedena. Vrlo važna u tom projektu, kazao je Capor, je hidroelektrana Dubrovnik, odnosno HE Dubrovnik II koju se planira realizirati, a zbog koje bi neretvanska plodna dolina mogla isušiti.

- Radi se o projektu koji je svoje konture dobio još kasnih pedesetih godina prošlog stoljeća, i to u vrijeme kad se nije vodilo računa o utjecajima takvih zahvata na okoliš, niti na ljude i poljoprivredu. Promjene će, doduše, direktno osjetiti najveći broj ljudi u dolini Neretve koji su vezani uz poljoprivredu. No, promjene koje se već događaju u krškom podzemlju tiču svih nas od Prevlake do doline Neretve. - kazao je Capor te istaknuo kako su jednako kao i za Donje horizonte, istražne radnje za hidroenergetski projekt Gornji horizonti, rađene u vremenu kad su vrijedili posve drugi standardi, odnosno nisu se vršila dovoljno ozbiljna istraživanja.

Đuro Capor. Foto: Davor Mladošić

- Gornji horizonti su zastarjeli projekt kojim se vode iz jednog sliva, iz jedne rijeke, pokušavaju ugurati u sliv druge rijeke, odnosno u Platski zaljev na objekte koji su tamo izgrađeni. Krško podzemlje i svi naši izvori, potoci i vodnosnici, njima ta voda prirodno treba i kad se ona oduzima iz podzemlja radimo nesagledive štete za to krško podzemlje koje ima najbogatiji biodiverzitet još od vremena zadnjeg ledenog doba. - rekao je Capor.

Naglasio je kako je za Gornje horizonte iznimno važna hidroelektrana Dubrovnik, koju bi trebalo nadograditi. Naime, hidroelektrana Dubrovnik u Platu pokraj Dubrovnika, zadnja je hidroelektrana na slivu Trebišnjice. Ta akumulacijska hidroelektrana je specifična jer se njezina brana, umjetno jezero i dio tlačnog cjevovoda nalazi u BiH, dok su ostali dijelovi postrojenja u Hrvatskoj. Vodu Trebišnjice HE Dubrovnik koristi iz umjetnog Bilećkog jezera koje je nastalo izgradnjom brane Grančarevo, dok je zahvat vode ostvaren izgradnjom brane Gorica, koja stvara kompenzacijski bazen. Brana Gorica je nizvodno od HE Trebinje pa je ona donja voda od HE Trebinje, a gornja voda HE Dubrovnik. HE Dubrovnik ima instaliranu snagu od 216 MW, odnosno ima dvije vodne turbine od po 108 MW, od kojih jedna radi za Hrvatsku, a druga za Bosnu i Hercegovinu

HE Dubrovnik godišnje proizvede 1 321 GWH električne energije pa je već godinama planirana druga faza hidroelektrane ili Dubrovnik II, čime bi se instaliralo još 200 MW snage. Taj zahvat već se godinama planira i odgađa. No, 2012. tadašnji potpredsjednik Vlade Radimir Čačić i tadašnji premijer Republike Srpske Aleksandar Đžombić dogovorili su zajednički izgradnju HE Dubrovnik II vrijednu 170 milijuna eura. Iako su bili zadani rokovi do kada bi HE Dubrovnik II trebala biti realizirana, to se još uvijek nije dogodilo.

Vijećnik Srđ je grad u Gradskom vijeću Grada Dubrovnika Đuro Capor stava je da će se HE Dubrovnik II ipak graditi.

- Možemo primijetiti da neovisno koje su vlade na vlasti, lijeve ili desne, smjer kojim su hrvatske vlade išle bio je prema izgradnji HE Dubrovnik II, dakle druge faze hidroelektrane u Platu i zato je izgrađena trafostanica iznad Plata. Čak je i tadašnji potpredsjednik Vlade Radimir Čačić potpisao neke međunarodne ugovore s Elektroprivredom RS-a. Moj je dojam da se od tog projekta nije odustalo nego se samo čeka povoljan trenutak da ga se predstavi kao nekakvo spasonosno rješenje.- kazao je Capor.

HE Dubrovnik. Foto: Davor Mladošić

Dok je za energetske stručnjake isplativost gradnje HE Dubrovnik II neupitna, ekološke udruge s obje strane granice već dugo upozoravaju kako bi intervencije u podzemnom slivu rijeke Trebišnjice, bez kojih je nemoguće realizirati HE Dubrovnik II, dovele do isušivanja sliva rijeke Neretve, što bi uništilo daljnji razvoj poljoprivrede u toj plodnoj dolini u Dubrovačko – neretvanskoj županiji.

- Ne smijemo zaboraviti da niti javne rasprave ili procjene utjecaja na okoliš tog projekta, koje su se vodile u BiH, nisu zadovoljile niti minimalne zakonske uvjete da bi se istražio utjecaj projekta na dolinu Neretve gdje će oduzimanjem toliko vode Neretvi i njenim pritocima apsolutno utjecati na poljoprivredne kulture u dolini Neretve. - rekao je Capor te se osvrnuo na utjecaj Gornjih horizontata na Malostonski zaljev i tamošnja uzgajališta školjaka.

- Već godinama imamo pomor periski na cijelom Jadranu jer su školjke osjetljive na bilo kakve promjene u eko sustavu tako da nije teško predvidjeti što mogu manipulacije s vodom u zaleđu izazvati za proizvodnju školjaka u Malostonskom zaljevu. - kazao je Capor te naglasio kako odgovornost snosi i hrvatska strana.

- Bilo bi lako prigovarati susjedima kako ne vode računa o prirodi, ali nismo ni mi bez grijeha jer mi smo prvi koji zbog Centra za gospodarenje otpadom u Lučinom razdolju direktno ugrožavamo opstanak školjkarstva i to radimo na potpuno neznanstevnim osnovama, tako da je i s jedne i druge strane granice zajednički taj prezir prema znanosti i prema prirodi koja se nastoji konzumirati i unovčiti.- rekao je gradski vijećnik SJG u Gradskom vijeću Grada Dubrovnika koji još od vremena kad je bio član Građanske inicijative Srđ je naš upozorava na loše strane projekta Gornji horizonti.

U nastavku teme: Kako projekt Gornji horizonti utječe na uzgoj školjki u Malostonskom zaljevu

Sadržaj je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije.

**Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz objavu izvora i autorice*